

Pressechef Københavns Stift
Kristian Danholm Jensen

DR | GENERALDIREKTØREN

DR Byen
Emil Holms Kanal 20
DK- 0999 København C
dr.dk
22.02.2024

Klage over indslag i 'P1 Morgen'

Kære Kristian Danholm Jensen

Du har den 26. januar 2024 klaget over et indslag bragt i 'P1 Morgen' den 25. januar 2024. Efter at redaktionen afviste din kritik, har du klaget videre til lytternes og seernes redaktør. Han har nu gennemgået sagen og skrevet en indstilling.

Jeg fremsender hermed indstillingen, hvis konklusion jeg er enig i.

Med venlig hilsen

Mads Diness Jensen
Fungerende generaldirektør

Kopi:

Journalen
Etikchef Anja Lundberg Andersen, DR Kultur, Børn og Unge
Seniorkonsulent Mikkel Vincentz Pedersen, LSR
Redaktionschef Michael Alsen, P1 Morgen DR Nyheder
Ledende redaktionschef Anders Emil Møller, DR Nyheder
Tværgående journalistisk chef Lars Steen Pedersen, DR Nyheder
Direktør Sandy French, DR Nyheder

Sagen kort

En klager (pressechefen for Københavns Stift, Kristian Danholm Jensen) mente, at et indslag i P1 Morgen onsdag d. 25. januar 2024 om arbejdsmiljøet i folkekirken, hverken levede op til DR's programetiske og journalistiske standarder eller DR's retningslinjer. Klager gjorde også gældende, at en ny rapport konklusioner om trivsel i Folkekirken ikke gengives retvisende i indslaget og var vildledende. Det er alene DR's ret, hvilket aspekt man vælger at tage op. DR burde have udeladt ordene "faktisk er arbejdsmiljøet så dårligt, at der er flere i folkekirken, som bliver mobbet, end på andre danske arbejdspladser." Klager får delvist medhold. Ordet "arbejdsmiljøet" i introduktionen giver et upræcist og forkert indtryk af, at mobning og dårlig ledelse er det eneste, der er blevet målt på og dermed udgør "arbejdsmiljøet". DR er ikke forpligtet til at medtage de øvrige delkonklusioner, sådan som pressechefen fra Københavns Stift lægger op til, og der er således ikke noget at berigtige.

Gennemgang af sagen

Pressechef for Københavns Stift, Kristian Danholm Jensen (herefter Klager) henvender sig til DR – via mail til lytternes og seernes redaktør (LSR) - pr. mail den 26. januar 2024 med en klage. Klager henviser i sin kritik og gennemgang til "Undersøgelse af det psykosociale arbejdsmiljø i folkekirken 2023," som er udgangspunktet for et indslag i P1 Morgen d. 25. januar 2024 om trivsel i folkekirken og problemer med mobning.

Klager skriver blandt andet om det påklagede indslag i P1 Morgen:

"Problemet er, at P1 Morgen går skridtet videre, og vender præmissen på hovedet, ved at gøre undtagelsen til reglen. Det sker i oplægget fra værterne, hvor der siges: "Faktisk er arbejdsmiljøet SÅ dårligt, at der blandt ansatte i folkekirken er flere som bliver mobbet end på andre arbejdspladser. Det er konklusionen i en ny undersøgelse." Altså induceres der fra det enkelte til det generelle, på trods af, at den generelle konklusion siger det modsatte. Det er ikke blot i strid med god presseskik og DR's egne retningslinjer, men det er også vildledning af lytterne."

Klager skriver videre, at:

"I min mundtlige dialog med chef Michael Alsen, som er cc på denne mail, indrømmer han, at det er en uheldig formulering, men fastholder, at lytterne ikke er i tvivl om, at det handler om mobning. Den vurdering er jeg af flere grunde uenig i: Værternes oplæg følges af et interview med professor Kurt Klaudi Klausen, der uimodsagt understøtter præmissen gennem hele dét, der må betegnes som et medløberinterview, da han på intet tidspunkt bliver udfordret med rapportens konklusioner om overordnet godt arbejdsmiljø. Det er først da kirkeminister, Morten Dahlin, efterfølgende kommer på, at han lægger afstand til P1 Morgens præmis, men det er ikke med værternes hjælp."

DR ved redaktionschef i P1 Morgen, Michael Alsen, (MA) svarer 29. januar 2024 Klager:

"Som jeg forstår det, er din indvending først og fremmest rettet mod det oplæg, værten havde i programmet torsdag morgen, hvor det rigtig nok lød: "Faktisk er arbejdsmiljøet så dårligt, at der blandt ansatte i folkekirken er flere, som bliver mobbet, end på andre arbejdspladser".

Og den indvending står så på skuldrene af det faktum, at du læser rapporten sådan, at langt størstedelen af de ansatte i Folkekirken er glade for at være der og oplever deres arbejde som meningsfuldt og tilfredsstillende.

Jeg har, siden vi talte sammen i fredags, haft lejlighed til at dykke ordentlig ned i rapporten, og jeg er blevet bekræftet i, at vores dækning torsdag efter min mening samlet set udlægger rapportens konklusioner fair og redeligt.

For det første vil jeg fastholde, at rapporten som sådan er vanskelig at dechifrere efter som delkonklusionerne trækker i forskellige retninger.

Et par nedslag:

- Ansatte i folkekirken oplever i højere grad end resten af respondenterne i NOA, at deres arbejde bringer dem i følelsesmæssigt krævende situationer (afsnit 4.1.2). Allerede her er det vanskeligt at trække en streg under konklusionen, da det efterfølgende fremgår, at det påvirker trivslen negativt, når de følelsesmæssigt krævende situationer relaterer sig til samarbejdet med andre ansatte, mens det faktisk kan opleves meningsfuldt, når de følelsesmæssige krævende situationer sker i relation til arbejdet med borgere. Kort sagt kan det altså både være godt og skidt blive bragt i følelsesmæssigt krævende situationer.
- Hver sjette ansatte i Folkekirken oplever altid eller ofte konflikter i forbindelse med deres arbejde, mens over halvdelen af de ansatte aldrig oplever det. Så vidt jeg kan se, angives det ikke her, hvad landsgennemsnittet er. Uagtet er det igen vanskeligt for lægmand at vurdere, hvad perspektivet skal være: At 55 procent af de ansatte aldrig oplever konflikt, men at hver sjette synes permanent fanget i én?
- Andetsteds fremgår det, at ansatte i folkekirken generelt har sværere end gennemsnittet ved at tale med deres nærmeste problemer med arbejdsmiljøet end ansatte generelt, mens det cirka samme sted i rapporten fastslås, at ledere i folkekirken generelt opleves bedre end gennemsnittet til at prioritere trivsel. Her er der til gengæld uenighed imellem de forskellige aldersgrupper, hvor de yngste og ældste i folkekirken generelt – som jeg læser rapporten – i mindre grad oplever at deres ledere prioriterer trivsel end responderne i NOA-undersøgelsen.

Ovenstående nedslag illustrerer for mig, at det faktisk er ret vanskeligt at trække nogle meget tydelige konklusioner ud af store dele af rapporten. Dels fordi rapporten er bygget op omkring en række delkonklusioner, som læseren selv skal vægte, dels fordi konklusionerne indimellem synes at konflikte hver for sig.

Et område, hvor vinklen til gengæld står behageligt tydeligt frem – set med journalistens øjne – er det afsnit, der handler om mobning, og som en lang række medier – herunder også DR – har valgt at vinkle på. Tallene er relativt tydelige her, og navnlig hvis man vælger at betragte mobning som en krænkende handling – hvilket forfatterne selv gør i rapporten – hvormed det bliver hele 21,1 procent af de ansatte i Folkekirken, som har været udsat for krænkende handlinger indenfor de sidste 12 måneder.

Som forfatterne af rapporten konstaterer: "Forekomsten af krænkende handlinger og mobning er høj og alvorlig. 21,1 % oplevet sig udsat for krænkende handlinger, herunder mobning, indenfor de sidste 12 måneder" (afsnit 5.2.4)

Er det mange? Jeg ved det ikke, men forfatterne af rapporten slår fast, at det er både højt og alvorligt, Kirkeministeriet fastslår i sin pressemeddelelse også, at det kalder på en form for handling. Derfor finder jeg det helt naturligt, at vi valgte at zoome ind på den del. Jeg tror ikke, jeg forstår, når du skriver, at vi gør "undtagelsen til reglen", for er hver femte undtagelsen?

Som jeg sagde til dig i telefonen, er jeg enig i, at oplægget med fordel kunne have været en tand mere præcist, fordi det mest rigtige havde været at holde det til mobning alene og konstatere, at folkekirken har store problemer med mobning og undlade at tale om arbejdsmiljøet generelt, fordi der er andre konklusioner her, som kunne tale i en anden retning.

Når jeg alligevel ikke mener, det kalder på en berigtigelse, er det fordi, det er isoleret set er korrekt, at der er store problemer med mobning i folkekirken, hvilket nøgternt set er det, oplægget slår fast. Modsat dig kan jeg heller ikke i rapporten finde et afsnit, der siger "generel konklusion". Jeg kan derimod – som anført ovenfor – set en masse små afsnit med delkonklusioner, hvor afsnittet om mobning og krænkende handlinger altså er en, og hvor forskerne bag altså er den af overbevisning, at det både er højt og alvorligt.

Den journalistiske opgave her må være at vinkle ind på det, der er mest interessant, og det mener jeg helt rimeligt vi gør med afsnittet om mobning. Videre er jeg glad for, vi både med ekspert og minister kom godt omkring de forskellige dele, og at ministeren for sin del fik lejlighed til at komme med sit perspektiv på rapporten.

Sammenfattet deler jeg ikke din overbevisning om, at indslagene er i strid med hverken god presseskik eller DRs retningslinjer, hvorfor jeg ikke kan imødekomme ønsket om en berigtigelse."

Klager anker sagen til LSR d. 31. januar 2024. I anken skriver Klager blandt andet:

"Når jeg siger at I – som tilsyneladende de eneste i det danske medielandskab – gør undtagelsen til reglen, handler det ikke om, hvor mange der har oplevet mobning eller krænkende handlinger, som du overraskende oversætter det til. Som jeg skriver tydeligt i første afsnit at min klage, refererer det til systematikken i rapporten, der sammenligner en lang række trivsels-parametre med Arbejdstilsynets Nationale Overvågning af Arbejdsmiljøet blandt lønmodtagere (NOA). På stort set alle parametre scorer folkekirken over landsgennemsnittet, men på to parametre scorer den under – mobninger i særdeleshed. Du anerkender, at der er en lang række delkonklusioner, men reducerer det så efterfølgende til, at "der er andre konklusioner her, som kunne tale i en anden retning." Du tolker altså den stærke overvægt af positive delkonklusioner som ligestillet med enkelte negative, og indfører tilmed det tvivlende 'kunne'. Men de mange positive delkonklusioner ikke bare kan trække i en anden retning. De trækker i den modsatte retning, og hovedkonklusionen – som mig bekendt samtlige andre medier har formået at omtale, selvom de også vinkler på det kritiske – er, at der overordnet set er godt arbejdsmiljø i folkekirken. Ligesom du gav udtryk for i telefonen, bekræfter du hermed, at I sætter lighedstegn mellem mobning og dårligt arbejdsmiljø. Det er let forståeligt, og lyder logisk, og er derfor også dét, I fortæller jeres lyttere, men det er bare ikke det, rapporten konkluderer. Den konkluderer, at på langt de fleste trivselsparametre er arbejdsmiljøet bedre end på andre arbejdspladser, men at der er en særlig udfordring med håndtering af mobning og krænkelse, hvilket i sagens natur får en særlig plads i rapportens afslutning, da den har til opdrag at udpege forbedringspotentialer og komme med anbefalinger."

Klager skriver desuden:

"Det en åbenlys fejlslutning, når du skriver i din afvisning, at det "isoleret set er korrekt, at der er store problemer med mobning i folkekirken, hvilket nøgternt set er det, oplægget slår fast." Det er IKKE nøgternt set det, oplægget slår fast, når I siger: "Faktisk er arbejdsmiljøet SÅ dårligt, at der blandt ansatte i folkekirken er flere som bliver mobbet end på andre arbejdspladser. Det er konklusionen i en ny undersøgelse." Her gør P1 Morgen for egen regning den afvigende mobnings-måling repræsentativ for hele arbejdsmiljøet, på trods af at langt størstedelen af delkonklusionerne i rapporten siger det modsatte. Hvis sætningen stod alene, og resten rundt om var afbalanceret, ville man kunne betragte det som du siger; en upræcis formulering, men det er ikke tilfældet. Forud for den sætning er der en poetisk beskrivelse af, at der slet ikke er så fredeligt i folkekirken, som folk går og tror, og bagefter følger det, man må betegne som et medløber-interview med en meget kritisk forsker, der for de forudsætningsløse lyttere uimodsagt skærper den falske præmis, og tilmed ikke bliver udfordret med en eneste af de adskillige andre delkonklusioner fra rapporten, der dokumenterer bedre arbejdsmiljø i folkekirken end på andre arbejdspladser. Som sagt er det ministeren, der af egen drift må lægge afstand til P1 Morgens fejlslutning."

Procedure

Det følger af DR's etiske retningslinjer, at en klage skal være besvaret senest fire uger efter, at den er modtaget. Det er sket i dette tilfælde. Klagen skal besvares af den ansvarlige chef i DR, hvilket også er sket. Klagen skal forholde sig til kritikken, hvilket også er tilfældet. Svaret på klagen skal indeholde klagevejledning, hvilket den gør. Den skal også indeholde klagevejledning, hvilket også er sket. Det har ikke været muligt at besvare ankesagen inden for fire uger, hvilket jeg skal undskylde og beklage.

Indstilling fra lytternes og seernes redaktør,

Klager mener, at P1 Morgen gør den afvigende mobnings-måling repræsentativ for hele arbejdsmiljøet i folkekirken, på trods af at langt størstedelen af delkonklusionerne i rapporten siger det modsatte, påpeger Klager. Klager mener dermed, at DR konkluderer fra det enkelte til det generelle, på trods af – påpeger klager - at den generelle konklusion i rapporten siger det modsatte. Klager mener, at det er i strid med god presseskik og DR's egne retningslinjer og vildledning af lytterne.

Klager mener desuden, at det er en åbenlys fejlslutning, at DR betragter det som *"isoleret set er korrekt, at der er store problemer med mobning i folkekirken, hvilket nøgternt set er det, oplægget slår fast."* Klager mener dermed, at indslaget er misvisende, og at der ikke er dækning for den udtalelse og præmis, der ligger for indslaget. Klager mener, at det er misvisende og forkert, når P1 Morgen slår fast, at *"faktisk er arbejdsmiljøet så dårligt, at der blandt ansatte i folkekirken er flere som bliver mobbet, end på andre arbejdspladser. Det er konklusionen i en ny undersøgelse."*

I indslaget d. 25. januar 2024 (NB: klager angiver fejlagtigt d. 24. januar) i P1 Morgen siges der følgende:

Vært 1: *"Om søndagen prædiker præsterne om fred og næstekærlighed, men i hverdagen, der kan præsten, graveren og andre have svært ved at finde freden.*

Ja, faktisk er arbejdsmiljøet så dårligt, at der blandt ansatte i folkekirken er flere, som bliver mobbet, end på andre danske arbejdspladser. "

Vært 2: *"Sådan lyder konklusionen i en ny undersøgelse, som er iværksat af Kirkeministeriet selv. Den landsdækkende undersøgelse baserer sig på svar fra 7570 ansatte, og her svarer omtrent hver syvende, at de inden for de seneste 12 måneder har været udsat for mobning."*

Efterfølgende er der et interview med professor Kurt Klaudi Klausen samt med kirkeminister Morten Dahlin (V) samt næstformanden for Landsforeningen af Menighedsråd

Det følger af DR's etiske retningslinjer, at DR både bringer hurtig og korrekt information. Det følger endvidere, at DR har redigeringsretten til sit stof – det vil sige, at DR selv vælger kilder og vinkler. LSR lægger i denne indstilling vægt på, om der i programmet fremsættes urigtige eller upræcise udtalelser, der er af en sådan karakter, at det er i strid med DR's etik.

LSR kan ikke gå ind i en nærmere analyse af alle aspekter af omtalte rapporters talgrundlag og statistiske beregninger, men LSR konstaterer, at der i det påklagede indslag af værterne siges, at *"arbejdsmiljøet så dårligt, at der blandt ansatte i folkekirken er flere som bliver mobbet end på andre danske arbejdspladser"*. Og i forlængelse af denne konstatering af faktisk karakter siges det videre, at *"sådan lyder konklusionen i en ny undersøgelse."* Det er uheldigt, at værterne i oplægget til indslaget sidestiller arbejdsmiljø med mobning, da rapporten fra Kirkeministeriet også behandler en række andre parametre, som har med arbejdsmiljø at gøre. Det har redaktionschef Michael Alsen erkendt i sit svar til Københavns Stift. Her skriver Michael Alsen: *"Som jeg sagde til dig i telefonen, er jeg enig i, at oplægget med fordel kunne have været en tand mere præcist, fordi det mest rigtige havde været at holde det til mobning alene og konstatere, at folkekirken har store problemer med mobning og undlade at tale om arbejdsmiljøet generelt, fordi der er andre konklusioner her, som kunne tale i en anden retning."*

Sådan som formuleringen var om "arbejdsmiljøet" i bestemt ental, understøtter det lige præcis en opfattelse af, at mobning udgør arbejdsmiljøet generelt, sådan som DR-redaktionschefen her er inde på i sit svar til Klager. Og det var en fejl.

Det er DR's ret at vinkle indslagene i P1 Morgen på mobning, sådan som det skete. DR er ikke forpligtet til at viderebringe de øvrige delresultater fra rapporten, sådan som pressechef Kristian Danholm Jensen lægger op til.

DR bringer, så vidt LSR kan læse rapportens afsnit om mobning og uklar ledelse, ikke fejlagtige oplysninger, og det er DR's valg, at man lader en organisationsekspert kommentere disse afsnit i rapporten. Den pågældende ekspert kommenterer problemet med mobning, og det er alene kilden, som vurderer, at mobning er udtryk for et større ledelsesmæssigt problem i kirken.

Det bliver i øvrigt imødegået ved interview med både kirkeministeren og næstformanden for Landsforeningen af Menighedsråd. Især kirkeministeren påpeger, at der er andre aspekter i rapporten end mobning.

Rapporten rummer ikke nogen samlet konklusion om arbejdsmiljø, men en række delkonklusioner og delafsnit, herunder om indflydelse på egen arbejdsdag m.m. De var ikke genstand for DR's behandling i indslaget. Og det fremgår, som også Klager påpeger, at udfordringer med mobning er tydeligt markeret. Det fremgår af rapporten, at *"Selvom den overordnede jobtilfredshed i folkekirken er høj, har denne undersøgelse i lighed med tidligere vist, at folkekirken har nogle grundlæggende udfordringer med ledelse, relationer, mobning og andre krænkelsesproblematikker."* (afsnit 7.2). Det fremgår endvidere i

rapporten, at "nærværende undersøgelse viser, at der er områder med alvorlige problemer i det psykiske arbejdsmiljø i folkekirken, herunder særligt forekomst af mobning og krænkelse, hvilket ikke er blevet bedre siden undersøgelsen i 2012." (Afsnit 7.3.1.)

DR har ret til selv at vælge de kilder og vinkler, som DR ønsker. Det fremgår af redigeringsretten i DR's etiske retningslinjer. DR har her valgt, hvilket er DR's ret, at vinkle på problemet med mobning i Folkekirken, der er en af de pointer, der fremgår af rapporten. DR påpeger selv i sit svar til Klager at: "Som forfatterne af rapporten konstaterer: "Forekomsten af krænkende handlinger og mobning er høj og alvorlig. 21,1 % oplevet sig udsat for krænkende handlinger, herunder mobning, indenfor de sidste 12 måneder" (afsnit 5.2.4)".

LSR medgiver, at DR burde have undladt ordet arbejdsmiljø i bestemt ental - "arbejdsmiljøet" - i introduktionen, da det giver et upræcist og forkert indtryk af, at mobning og dårlig ledelse er det eneste, der er blevet målt på. Rapporten omtaler, at den "overordnede jobtilfredshed i folkekirken er høj", men påpeger tillige, at der er udfordringer.

DR er ikke forpligtet til at medtage de øvrige delkonklusioner, sådan som pressechefen fra Københavns Stift lægger op til, og der er således ikke noget at berigtige. Det er alene DR's ret, hvilket aspekt man vælger at tage op. Jeg noterer mig også, at pressechefen i sin klage ikke kritiserer DR for at vinkle på det kritiske i rapporten. Klager får delvist medhold i, at DR burde have undladt at omtale mobning i sammenhæng med ordet "arbejdsmiljøet," så det med rette kunne misforstås som om, at mobningsproblematikken udgjorde hele kortlægningen af arbejdsmiljøet i folkekirken.

Indslaget var i sin substans alene koncentreret om mobning, så det fremgik tydeligt, at det var det aspekt, der var i fokus. DR har erkendt fejlen, og den bør rettes på Fejl og Fakta. Klager – Københavns Stift – får ikke medhold i, at DR burde have inddraget andre arbejdsmiljøaspekter fra rapporten. Dermed er der ikke noget at berigtige.

Konklusion og sammenfatning

Pressechefen i Københavns Stift, Kristian Danholm Jensen (Klager) klagede over, at et indslag i P1 Morgen onsdag d. 25. januar 2024 om arbejdsmiljøet i Folkekirken, ikke levede op til DR's programetiske og journalistiske standarder eller DR's retningslinjer. Klager mente, at en ny rapport fra Kirkeministeriets konklusioner om trivsel i Folkekirken ikke blev gengivet retvisende i indslaget og dermed var vildledende. Det er alene DR's redaktionelle ret, hvilket aspekt man vælger at tage op. LSR mener det er uheldigt, at værterne i oplægget til indslaget alene sidestiller arbejdsmiljø med mobning, da rapporten fra Kirkeministeriet også behandler en række andre parametre, som har med arbejdsmiljø at gøre. Dette har redaktionschef Michael Alsen erkendt i svaret til Københavns Stift. DR burde have udeladt ordet "arbejdsmiljøet" i sammenhæng med mobning i introduktionen til indslaget, hvilket er erkendt fra DR's side. Det punkt får Københavns Stift medhold i. DR giver med sin introduktion det forkerte indtryk, at mobning og dårlig ledelse er det eneste, der er blevet målt på i rapporten. Men DR er ikke forpligtet til at medtage de øvrige delkonklusioner, sådan som pressechefen fra Københavns Stift lægger op til. LSR vurderer ikke, at der således er noget at berigtige.

Klager får delvist medhold.

Jesper Termansen, den 20. februar 2024.